

РОБОЧИЙ НАРОД

орган української соціал-демократії в Канаді.
Виходить що тиждень.
в Вінніпегу, Ман. [Канада], під ч. 144 Higgins Ave.
РЕДАКТОР І АДМІНІСТРАТОР ІВ. НАВІЗОВСЬКИЙ.
Передплата вносить \$2.00 на рік, за границю так само

"ROBOTCHYJ NAROD" (THE WORKING PEOPLE).

THE OFFICIAL ORGAN OF THE
UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
(Affiliated with the S. D. Party of Canada).
THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
Published weekly by
THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION
at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man.
J. NAWIZOWSKY, EDITOR & MANAGER.
Subscription \$2.00 a year.

Address: Адресуйте:
"ROBOTCHYJ NAROD"
Box 3542 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can

Протестуйте заки час!

Часописець принесли вістку, що 30 вересня в Лорене розпочався процес над товаришами Етором і Джіванітими, провідниками звісного лоренського страйку. Ст. товариші своїм поняттям необхідності з'єднання всіх робітників до борби з капіталом, і своїм великим організаторським талантом, успіли з'єднати в одну велику борючуся армію, робітників цілого Лоренса, без різниці пола і національності.

29-го січня, коли страйкуючі в Лорене спокійно зібрались в одній дільниці міста, нагло слуги капіталу поліція, без всяких причин стала розганяти сю спокійну толпу. Страйкуючі стали розбігатись і тоді серед шуму і хаосу дав ся чути вистріл і одна страйкуюча Анна Ляпіс впала жертвою. Богато дуже багато людей, котрі се бачили, свідчили перед судом, що якийсь полісмен стрілив в утікаючу публіку, котрого то куля попала в Анну Ляпіс. По правді і совісти належало арештувати полісмена, але слуги капіталу поліція і їх прихвостні судді арештували провідників страйку, славних борців і великих організаторів т.т. Етора і Джіванітима. Се було несподіванкою для всіх чесних людей, для цілого борючого ся пролетаріату. Всі були здивовані арештованем нічим невинних людей. Всі думали, що арештовано їх тому, аби відтягнути їх від кермованя страйком і що по укінченю борби — їх випустять. Як однак показалося по укінченю слідства, то готується новий напад капіталізму на робітничих провідників, і вони будуть суджені 30-го вересня.

Вони будуть суджені за те, що боролись за права працюючого люду, тільки за те, що підняли прапор борби з домаганем: „дайте нам достаточну хліба для наших родин, — дайте нам за нашу тяжку 10 та 12 годинну працю хоть тепле жите“.

Рознеслась вість о заговорі, видно було, що капіталісти бажають крові борючих ся товаришів і чесні люди цілого світа, стали протестувати проти сего наглого заговора.

Ріжні товариства, професора, лікарі, адвокати і у-весь працюючий люд підняв знамя протесту проти такої підлості.

Протестуйте проти сего, бо если Ви утішені і понижені будете мовчати, тоді Ви згодні з працюючими кривими невинних людей.

Голос протесту дав ся почути всюди, в Швеції, Німеччині, Австрії, Франції, Голландії і Італії та по всіх місцях Злучених Держав.

Тепер на Вас черга Товариші Українці! Докажіть, що й Ви гідні члени пролетарської сімї, скликайте мітинги протесту, вясняйте всі основи сего заговора перед ясьма, хай всі дізнають ся про дійсний ґрунт капіталістів і їх прислужників поліції і судів. До діла Товариші заки не пізно, заки еще час, докажіть, що і Вам дорогі інтереси всего пролетаріату!

Евген Дебс.

Діти робітничої кляси.

(Кінець).

Ті, що рабують нуждарів, погорджують ними! Се галапася як вампіри висисають кров своїх жертв, не позваляючи їм навіть робивнутись як сліди. Діти бідаків знаходять на кождім кроці спосібність перебувати в закутих злочинів і ганьби. Як же часто темноту фабричних нор і „sweat“ шапів освітлюють червоні світла домів уладку! Діти нуждарів є годовані для злочину і нужди. Корми і пильність для хлопців — доми уладку для дівчат. На сю дорогу примушені є зійти мільони дитий підчас свого нужденного жита.

Се буде тревати так довго, доки жменя галапасів буде мати привілаї рабованя невинних дитий з їх прав, котрі їм належать від суспільности.

Охкайте над ними як можете, але усмія єї представлені в правдивім світлі, і тільки новий суспільний устрій може їх звести і зміняти. Права що до праці дитий, права що до гігієнічних умовин в фабриках і інші законодавні ліки, можуть тільки по часті запобічи страшим відносинам, на котрі є засуджені мільони робітничих дитий, але всі єї поверховно коруючі средства є безсилні, коли ходить о покінченю того всего. Так довго, як довго робітничя сила буде товаром, котрий можна набути на ринку праці, а продукція буде проваджена для зисків одиниць, діти робітників будуть терпіти нужду і недостаток тому, аби діти богачів могли кулатись в достатках!

Соціалізм тільки є одним средством освободження мільонів робітничих дитий. Суспільство повільно але стало приймає його філософію. Знесена нужди, є голонним жадамом соціалізму і се жадаме означає кінець приватного послаяя средств до жита.

Геній чоловіка через різні відкриття і винаходи вирывав проми з рук Эгови, оманував всі сили природи і запряг їх до титанічної праці на свою користь. Земля, зі своїми богатствами і чоловік зі своєю продуктивною працею, суперечать тому, щоби нужди вічно вищвала лю дство.

Минувшину, де маси були угнітані і понижені, можна простити. Але жите сучасне, при тисячнх способах витворюваня житєвих средств, де без трудности можна образувати діти, розширивати світло науки і інтелегенції між масами, не може бути оправдане! Немає абсолютно оправданя для ширеня ся чимраз більшої

нужди між масами. Противеть ся се людській інтелегенції. Праця дитий в сім століттю не тільки що непотріба, але є злочиним, поповнюваним через суспільність.

Кожда дитина повинна мати — і з хвлякою запанованя соціалізму буде мати — час до фізичного і умового розвою. Буде мати все те, що може дати правдиво цивілізована суспільність для наукового виховуваня дитий. Э се головною причиною звороту до соціалізму щораз ширших мас на цілім світі. Э се рух, народжений з їх нужди і терпіня і спрямований до їх освободження. Мільони стоять вже під міжнародним червоним прапором а піснею радости, на устах що оновішує близький визвіл. Для них, соціалізм є любя морським світлом, що проленює розбитому морякови дорогу до призначеного порту. Він є їх світлом, їх ідою і напоєм, їх житєм і надією. Він кидає лучі світла до їх меликань, і зменьшує біль їх жита.

Нуждарі всіх країв знаходять в нїм вістуну ліпшої для них будучини.

Соціалізм є для них євангелієм економічного визволу. Маючи перед собою велике гасло: „Пролетарі всіх країв єднайте ся“ — лучать ся вони в щораз більше число, в тисячі, десятки і сотки тисячів, в мільони, а серця всіх боють щораз жавішше, бо зростають ряди, котрі несуть світлові заповіді нового ладу. Обвіяні одним духом, піддержувані одною наукою, йдуть все вперед і вперед до світла, до правди, до великого через історію на них вложеного призначеня. Ріжні бурі можуть переходити їхні ряди, можуть їх навіть розбивати, але злучать ся вони знова перті до того слушности правди і справедливости.

Ніяка похибка, хотяби і в бодем, не може остудити і згасити їх запалу до праці для великої і сьвятої справи.

Всі правительства єї своїми арміями мусять вступитись в дороги перед ступаючою армією неустрашених лицарів міжнародного мира, котрі уоружені не в розбійничі приряди до кривавої борби, але в слушність своєї справи, йдуть вперед проповідуючи працюючій клясі о надходячїм, „ближачим ся „Царстві Мира, Щастя і Добробуту“ на цілім світі.

Соціалізм і політична борба.

Чи може соціалістичний рух пролетаріату ограничити ся тільки економічною борбою і цілком не проявляти себе в політичному житю тої або другої сторони?

Чи в самім дії економічній і політичній є між собою двома цілком не звязаними елементами?

На се відповідь нам історія борби капіталізму з феодализмом, котра увінчалась дуже блискучою побідою для першого.

Західно-європейська буржуазія 18-го столітя, уколосана гуманізамом соціалістичних утопій, йшла по своєму історичному шляху, навоюючи феодальному устроєви удар за ударом.

Що-ж властиво побудило молоду буржуазію вступати до борби з феодальним устроєм, як не економічні інтереси? В імени чого вели вони сю криваву борбу, як не економічного панованя? Здаєть ся ясно.

Щоби переконатися о дійсности новинних фактів, розберемо суспільні відносини того часу.

Держави виражаючи інтереси феодалиств, пануючої тої кляси, по формі і подобеньстві винішних капіталістич-

Араби і Італійці.

Італійська соціал-демократична часопись „Progresso“ подає, в формі розмови між італійським жовніром а Арабом, дуже влучне пояснене, що за інтерес мають італійські жовніри з війни з Арабами в Триполісі.

Араб питає: „Що ви прийшли до нашого краю і принесли нам спустошене і згубу? Що ми зробили вам злого?“

„Ми прийшли шукати нової землі“ — і я“.

„Отже вам за мало тої землі, що маєте у себе дома?“

„Земля у нас дома... Вона не належить до нас. Вона належить до наших шляхоцких дідичів, баронів і князів, які лишают єї по найбільшій часті неуправленою. Ми не сьміємо тої землі у нас дома обробляти, мусимо вивандрувати до далекої Америки, щоби не аганути з голоду“.

„Се є смішно“ — сказав здивований Араб, „ви не є в силі здобути для себе навіть тої землі, що є у вашім краю, і ви приходите до нас, щоби присвоїти собі нашу землю?“

Влучений сею відповідію Італієць

не знав що відповісти і мовчав.

А Араб спитав дальше: „Як вам вдасть ся нас побідити і забрати нашу землю, то певно частина тої землі і тобі припаде?“

„Що тобі приходить у голову, — відповів сьміючись жовнір, — мені нічо не дістане ся. Ваша земля дістане ся тим, що єї зможуть купити а я не маю на се грошей“.

„То певно куплять єї твої товариші?“

„Ніколи в світі, они такі самі бідні як і я“.

„А хтож єї дістане?“

„Куплять єї певно наші дідичі або други богаті люди“.

„Отже ті самі, що тримають землю у вас в краю?“

„Розуміє ся, они і їх приятелі. — Они одвічки лиш мають гроші на се. Ми робітники не маємо нічого крім нашої робучої сили“.

„Чоловіче! Вій ся бога, так ви приходите до нас, вбиваєте нас і даєте себе вбивати на те, щоби забрати від нас нашу землю, але не для себе, лиш для своїх панів! Вибачай Брате, але такі дурні не є у нас навіть і вельбюди“.

Осі слова Араба можна сказати не лиш

про Італійських жовнірів, але про всіх жовнірів кождої держави, які у війні вбивають своїх товаришів, таких же бідаків як они самі, і здобувають нові землі і нові богатства для своїх панів.

Везвихідне положенє!

(з російського).

Велике зібранє всіх реакційних німецьких сторонництв, горячково дискутує в справі вислуду виборів.

Консерватисти через протяг трох днів не пили пива; свободні консерватисти цілком стратили голову, а поличенники державної партії на знак жалоби ходили в чорних циліндрах і не їли... ковбаси зі вигляду на червону відтінь.

Вожд консерватистів сказав:

— Панове! Не лишайсь нам нічого іншого, як лишити сей край...

Дались чути оплески в цілій Німеччині.

Бесідники вказували на те, що самий їсар загрозив:

— Если виберуть багато соціалістів, вииду з Берліну...

Погроза ся нависла над консерватистами, дати по улицях.

ми і ухвалила йти за приміром кайзера...

— Ідемо!

— Ідемо! Але куди?

— Лишемо сю червону країну.

Ціла Німеччина трясла ся від радісних криків консерватистів.

Застаювались ся куди їхати.

— До Персії — поставила внесена консерватистів.

— Персії? Чи ви розумієте, що говорите?

— В такім разі до Китаю...

— До Китаю теж не можна.

Страшний край. Эще гірший, чам Німеччина...

По черзі перейшли до інших країв Європи, Азії і Америки.

Хотіли їхати до Португалії — не можна, до Туреччини — теж ні. Невазе було поїхати до Монголії, але там місце було вже заняте.

І однимним аяндем для консерватистів лишинась Росія...

— Ідемо до Росії! Там тих соціалістів... Всі замовкли. І можливо, що така велика посьвята німецьких консерватів дійшла до ціли, колиби хтось не сказав:

— Там Марков і Пуришневач живі хо-

них держав, боролися феодалиств. І те одні мічні інтереси були саму картину тепер не борються інтереси оглядаючись на силі сторону послідних, від соціалістичного визнакувачів і визнає що дальше свої волі здавалось, буря нованя, а ту нагла бо ня того самого економічної конечности тичну власть, бо не скинувши згідного І

Так, в тім то й політики як щось від бою. Історія знає кл рїжних околннх формі.

З гримотом упав його запанував тепе всім його приманли

І если буржуазія не могла віділити єї робітничій клясі, по соціалній переворо ки їй хочеть ся і не по карбах історії, бо в вати історію.

А попробуйте за такий сьмїлчак! Бу рїжних ... ізмів, ро вкінці по іншому ш

Мала дитина мусі

І всі замовкли сії, а всі зрозуміли

Під

— Здорові бу

— Та воанвим

— Щож там н

погу?

— Ліпше не

не трісне від тих

другі ся судять, т

котрі перехрещу

дахтори... ех!

— Що за ред

ють?

— О-о-о! Та с

ють.

— А-а-а. А В

„Робочий

треба?

— О, я трима

лосу.

— Е, бачите

дещо про той „Г

жить, бо то було

ди се знали.

— Та щож та

— Бачите, я